

## TÁJÉKOZTATÁS

A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 31/A. § (1) bekezdése alapján a hagyatéki eljárás – jegyző előtt zajló – leltározási szakasza tekintetében az alábbi tájékoztatást adom.

### 1. Eljárás során gyakorolható jogok

- A hagyatéki eljárás nyelve a magyar, ezért törvény, az Európai Unió kötelező jogi aktusa, illetve nemzetközi egyezmény eltérő rendelkezése hiányában a beadványokat magyar nyelven kell előterjeszteni, s a hatóság is magyar nyelven tájékoztatja a beadványozót.  
Az eljárás során ugyanakkor szóban mindenki jogosult anyanyelvét, nemzetközi egyezményben meghatározott körben pedig anyanyelvét, regionális vagy nemzetiségi nyelvet használni. Az eljárás során a Magyarországon élő, a nemzetiségek jogairól szóló törvényben elismert valamennyi nemzetiség tagja jogosult nemzetiségi nyelvet a regionális vagy kisebbségi nyelv használatára vonatkozó nemzetközi egyezményben foglaltaknak megfelelően használni. Az eljárásban a hallássérült vagy siketvak személy jogosult jelnyelvet vagy az általa ismert más, törvényben meghatározott speciális kommunikációs rendszert használni. A hallássérült vagy beszéd fogyatékos személy kérésére a meghallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.
- Az eljárásban az érdekelt helyezett képviselője is eljárhat, azonban a jogi képviselet nem kötelező. Meghatalmazott eljárása esetén a meghatalmazást teljes bizonyító erejű magánokiratba, vagy közokiratba kell foglalni, avagy a rendelkezési nyilvántartásba kell rögzíteni, s arra hivatkozni.
- Hagyatéki eljárásban érdekelt kérelmezheti az iratok részére – az elektronikus ügyintézésről szóló jogszabályok szerinti – elektronikus úton történő kézbesítését, azonban ha elektronikus úton való kézbesítését kérte, utóbb a beadvány papíralapú benyújtásával egyidejűleg kérheti a papíralapú eljárásra történő áttérés engedélyezését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény szabályainak alkalmazásával.
- A hagyatéki eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, azonban a hagyatéki eljárásban érdekelt és az eljárásban részt vevő más személy álláspontja alátámasztására okiratot csatolhat be.
- Ha a hagyatéki eljárásban érdekeltek között vita van arra vonatkozóan, hogy valamely leltározás alá eső ingóság a hagyaték megnyíltakor az örökhagyó tulajdonát képezte-e, a vitás ingóságot a leltárba fel kell venni annak feltüntetésével, hogy azt ki és milyen jogcímen igényli.
- A leltárba felvett ingóság értékének feltüntetése előtt az öröklésben érdekeltek arra – az érték meghatározását megkönnyítő adatok közlésével, a tárgy általuk becsült értékének megjelölésével – nyilatkozatot tehetnek.
- Az öröklésben érdekelt kérelmezheti helyszíni leltározás lefolytatását.
- Az érdekelteknek a meghallgatáson és a jelenlévőknek a helyszíni leltározás során tett nyilatkozatait kérelmükre a hagyatéki leltárban, valamint a szemléről készült jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.
- Aki a biztosítási intézkedéssel a vagyon, a vagyon meghatározott részének vagy egyes vagyontárgyaknak a birtokosává vált, ideértve az e törvény szerinti közreműködőt is, az e tekintetben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény jogalap nélküli birtoklásra vonatkozó rendelkezései és az intézkedést elrendelő utasításai szerint kell eljárnia.
- Aki az örökhagyó haláláról hitelt érdemlően értesül, vagy akit a közjegyző a végintézkedés átadására felhív, – ha annak birtokában van, vagy helyéről, illetve birtokosáról információval rendelkezik – köteles az örökhagyó írásbeli végintézkedését vagy az arra vonatkozó adatokat haladéktalanul átadni vagy megküldeni. A végintézkedést tértivevényes küldeményként kell postára adni, illetve az belföldön bármely jegyzőnek vagy közjegyzőnek, külföldön pedig a hivatásos magyar konzuli tisztviselőnek is átadható. A jegyző az átvett végintézkedést, a hagyatéki ügyben eljáró közjegyző részére, ellenszolgáltatás nélkül haladéktalanul továbbítja.

- A hagyatékba tartozó ingatlanok értéke értékbecslés alapján hivatalból kerül megállapításra, amiről szóló értékbizonyítvány az érdekelteknek megküldésre kerül, s az ellen az érdekeltek jogorvoslattal élhetnek.
- Ha a hagyaték átadására még nem került sor és az öröklésben érdekelt valószínűsítette, hogy a hagyatékhoz tartozó vagyontárgy veszélyben van, indokolt kérelmére biztosítási intézkedésként elrendelhető a leltárba felvett belföldi vagyonnak, vagy meghatározott részének, illetve egyes vagyontárgyaknak
  - bírósági letétbe helyezése,
  - hatósági letétbe vétele,
  - birtokba adása (hagyása),
  - zárlata, szükség esetén zár alá vétele,
  - zárolása (ha pénzforgalmi szolgáltatónál elhelyezett vagy kezelt a vagyon),
  - értékesítése, és a vételár megőrzése, ha azok gyors romlásnak vannak kitéve, vagy huzamos tárolásra alkalmatlanok, vagy kezelésük, tárolásuk, illetve őrzésük aránytalan és jelentős költséggel járna, avagy értékük az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolás miatt jelentősen csökkenne.
- Ha a hagyatékban társasági, illetve szövetkezeti részesedés van, úgy intézkedésként a tagsági (szövetkezeti) jogok gyakorlására a társaság (szövetkezet) vagy a működésében érintett más személy, szervezet indokolt kérelmére ügygondnokot rendelhető ki, amennyiben arra nyilvánvalóan a társasági (szövetkezeti) vagyon megóvása vagy a társaság (szövetkezet) működésének biztosítása érdekében szükség van.
- Az öröklésben érdekelt, valamint képviselőik, és a szakértő az eljárás iratait az eljárás bármely szakaszában megtekinthetik és azokról maguknak másolatokat vagy kivonatokat készíthetnek, míg más személyek az ügy iratait kizárólag a rájuk vonatkozó részben tekinthetik meg, és azokról maguknak másolatot vagy kivonatot készíthetnek.
- Az örökösként érdekeltek a hagyatéki eljárás leltározási szakaszában egymással, valamint a hagyatéki hitelezőkkel egyezségi tárgyalást folytathatnak, aminek során lehetőségük van – a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény alapján – közvetítői eljárás igénybevételére.  
Megállapodás létrejötté esetén, az erről készült teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalt írásbeli nyilatkozatot – a megállapodást kötő felek közös kérelme alapján –, mint egyezségi tervezetet a feleknek az egyezségtervezet egyezségkenti jóváhagyása iránti kérelmével együtt a jegyző a hagyatéki leltár mellékleteként a közjegyzőhöz továbbítja jóváhagyás céljából.
- Az öröklésben érdekeltek a hagyatéki eljárásban a közjegyző előtt is egyezséget köthetnek.
- Az örökösként érdekelt a hagyatéki eljárásban az általa öröklés, halál esetére szóló ajándékozás, dologi hagyomány, végintézkedéssel létesített bizalmi vagyonkezelés jogcímén megszerzett, a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvény szerinti mező-, erdőgazdasági hasznosítású földet, vagy tanyát, az ahhoz tartozó berendezést, felszerelési tárgyakat, állatállományt, munkaeszközöket ajándék jogcímén felajánlhatja a Magyar Állam részére.
- Fellebbezéssel lehet élni a jegyző leltározás során hozott:
  - hagyatéki eljárás megindítása iránti kérelmet elutasító,
  - helyszíni leltár felvétele iránti kérelmet elutasító,
  - biztosítási intézkedés tárgyában hozott,
  - hagyatéki eljárást megszüntető
  - bírságot kiszabó
 végzése ellen.

## 2. Eljárás során teljesítendő kötelezettségek

- A felek tényállításaikat és egyéb, tényekre vonatkozó nyilatkozataikat a valóságnak megfelelően kötelesek előadni.

- A jegyző azt a felet, aki önhibájából az eljárásban jelentős tények tekintetében olyan nyilatkozatot tesz, amelyről bebizonyosodik, hogy valótlan, pénzbírság megfizetésére kötelezi, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényben (Pp.) meghatározott más jogkövetkezménnyel sújtja.
- A biztosítási intézkedés költségeit az köteles előlegezni, aki a biztosítási intézkedést kérte.
- A felek eljárási jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során jóhiszeműen kötelesek eljárni. A jegyző azt a felet, aki a jóhiszeműség követelményével ellentétes magatartást tanúsít, pénzbírság megfizetésére kötelezi, valamint a Pp.-ben meghatározott más jogkövetkezménnyel sújtja.
- A helyszíni leltározásban érdekelt kötelesek annak lefolytatásában közreműködni, azt elősegíteni. Aki a helyszíni leltározással kapcsolatos kötelezettségét megszegi anélkül, hogy azt – az ok valószínűsítése mellett – alapos okkal, előzetese kimentette volna az okozott költséget megtérítésére és bírság fizetésére kötelezhető.
- Az eljárás során kibocsátott szabályszerű idézésnek az idézett személy nem tesz eleget, vagy meghallgatása előtt az eljárás helyéről engedély nélkül eltávozik, és távolmaradását előzetesen alapos okkal nem menti ki, vagy utólag megfelelően nem igazolja, avagy az idézésre meghallgatásra alkalmatlan állapotban jelenik meg, és ezt a körülményt nem menti ki, eljárási bírsággal sújtható, továbbá távolmaradás esetén a rendőrség útján elővezetethető.

### 3. Az eljárás menete

Az eljárás akkor indul, amikor a jegyző a haláleset tényéről – a halottvizsgálati bizonyítvány, vagy a holtak nyilvánító végzés, vagy a halál tényét megállapító végzés, vagy a hagyatéki eljárás megindításában érdekelt bejelentése alapján – értesül.

Az eljárás során a jegyző feladata a hagyatéki leltár összeállítása, ami magában foglalja az öröklésben érdekelt adatainak felvételét, az örökhagyó vagyonának számbavételét és az ahhoz kapcsolódó nyilatkozatok felvételét, iratok beszerzését, majd az elkészült leltár eljáró közjegyző felé továbbítása.

A jegyző első lépésként megkeresi az öröklésben érdekelt, általa a halottvizsgálati bizonyítványból, bírósági végzésből ismert személyt.

Amennyiben e személy nyilatkozata szerint az örökhagyó után leltározandó vagyon(tárgy) nem maradt [kötelező leltározni: (a) a belföldön fekvő ingatlant, (b) a belföldi cégjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaságban, illetve szövetkezetben fennálló tagi (részvényesi) részesedést, (c) a lajstromozott vagyontárgyat, (d) a 300 000 Ft-nál nagyobb értékű ingó vagyont, (e) ha a bejelentett hagyatéki tartozások meghaladják a hagyatéka értékét, (f) a leltározást az öröklésben érdekelt kérelmezi, (g) az örökhagyó végintézkedésével alapítvány létesítését rendelte, (h) az örökhagyó végintézkedéssel bizalmi vagyonkezelési jogviszonyt alapított, (h) az örökösként érdekelt öröklési érdeke veszélyben van és e személy méhmagzat, vagy kiskorú, vagy cselekvőképességet érintő gondnokság alatt álló nagykorú, vagy ismeretlen helyen lévő személy, vagy ügyeinek vitelében akadályozott természetes személy, vagy (i) egyedüli örökös a Magyar Állam], úgy az eljárás megszüntetésre kerül, amiről külön értesül a meghallgatott személy.

Amennyiben a hagyatékban leltározandó vagyontárgy maradt, úgy az ismert örökös megkeresését követően sor kerül az esetlegesen szükséges iratok beszerzésére, továbbá erre irányuló kérelem, avagy jogszabályi előírása alapján az ingóságok helyszíni leltározására.

Belföldi ingatlan esetén, annak értékének megállapítása céljából a jegyző keresi az ingatlan fekvése szerinti jegyzőt, aki adó- és értékbizonyítványt állít ki az ingatlan értékéről. A megállapított értékről a leltárt készítő jegyző értesíti az öröklésben érdekeltet, akik az értesítés átvételét követően 15 napon belül fellebbezéssel élhetnek a megállapított értékkel szemben.

A fellebbezést az értékbizonyítványt kiállító, azaz az ingatlan fekvése szerinti, jegyzőhöz kell benyújtani, de a fellebbezés egy példányának megküldésével a leltárkészítő jegyzőt is értesíteni kell a jogorvoslati eljárás kezdeményezéséről.

Függetlenül attól, hogy van-e belföldi ingatlan a hagyatékban a jegyző köteles külön tájékoztatni az érdekelteket a letárba felvett – leltározási kötelezettség alá eső – adatokról, vagyontárgyakról, akik az értesítés átvételét követő 8 napon belül további vagyontárgyakat jelenthetnek be. További vagyontárgyak ismertté válása esetén a jegyző megteszi a szükségessé váló további intézkedéseket.

Ingatlan hiányában a fenti 8 nap elteltével, míg ingatlan esetén az adó- és értékbizonyítvány véglegessé válását követően a jegyző továbbítja a hagyatéki leltarat és ahhoz tartozó iratokat a közjegyző számára, amiről értesíti az érdekelteket.

#### 4. Az eljárás során felmerülő eshetőleges/várható költségek

- az örökhagyó szakmai kamarai tagsága okán felmerülő költségek,
- az örökhagyó gondnoka, gyámja részéről felmerült költségek,
- az örökhagyó életbiztosítási vagy halálesetre szóló balesetbiztosítási szerződésével kapcsolatban a biztosító oldalán felmerült költségek,
- az örökhagyó bizalmi vagyonkezelői volta esetén a vagyonrendelő (a vagyonrendelő jogutóda), valamint a további vagy új vagyonkezelő és a kedvezményezett, illetve jogutódjának költségei,
- az örökhagyó által megnevezett végrendeleti végrehajtó költségei,
- az eljárás során készült irat nem hiteles másolataért fizetendő másolati díj,
- a közjegyzőt a közjegyzői díjszabásról szóló jogszabály szerint megillető munkadíj és költségterítés,
- az ügygondnok eljárásának külön jogszabályban meghatározott díja és költségterítése,
- a biztosítási intézkedés elrendelésével és foganatosításával kapcsolatban felmerült, külön jogszabályban meghatározott költségek,
- a külföldi hatósághoz intézett megkereséssel összefüggésben felmerült költség.

A hagyatéki eljárás költségét (a közjegyzői munkadíj kivételével) a hagyatéki eljárásban annak kell – külön felhívásra, közjegyzői letétbe helyezéssel – **előlegeznie**

- a) aki a költséggel járó intézkedés megtételét kérte,
- b) aki örökösként érdekelt (ha az intézkedés hivatalból történt), vagy
- c) akinek a cselekménye folytán a fordítás szükségessé vált.

A költségeket pedig az **viseli**, akinek az eljárásbeli cselekménye folytán a költséggel járó intézkedés megtétele szükségessé vált, illetve e személy nem állapítható meg, úgy az örökösök, a végintézkedéssel alapított bizalmi vagyonkezelési jogviszony szerinti bizalmi vagyonkezelő és a végintézkedéssel létesített alapítvány egyetemleges kötelezetteként viseli(k).

A közjegyzői munkadíjat annak kell **előlegeznie**

- a) aki a költséggel járó intézkedés megtételét kérte, vagy
- b) aki örökösként érdekelt (ha az intézkedés hivatalból történt);

E költséget pedig az **viseli**, aki örököl, aki a hagyatékbeli dologi hagyományosként, halál esetére megajándékozottként, végintézkedéssel alapított bizalmi vagyonkezelési jogviszony szerinti bizalmi vagyonkezelőként, a végintézkedéssel létesített alapítványként részesül; ilyen személy hiányában az egyéb öröklésben érdekelt, ha egyéb öröklésben érdekelt sincsenek, akkor az, aki a hagyatéki eljárás megindulását kezdeményezte.